

Eindrapportage iXperium designteam Mediacollege 2019-2020

Peerfeedback via Microsoft Teams

Aanleiding en praktijkvraag

Alle docenten bij het Mediacollege Amsterdam werken sinds kort met Microsoft Teams. Er is echter nog geen platform beschikbaar waarop ze samen kunnen werken met studenten. De behoefte voor zo'n platform is er wel. Een plek waar docenten met studenten kunnen communiceren, studenten hun opdrachten kunnen inleveren en tussentijds feedback kunnen vragen, zelfstandig door de opdrachten kunnen werken, et cetera.

Daarnaast wil het Mediacollege studenten meer keuzevrijheid geven in het bepalen van hun studieprogramma. Hiervoor is Ma Maatwerk in het leven geroepen. De eerste opleidingsteams beginnen aan het vormgeven van deze onderwijsvernieuwing. De ambitie is dat er goed onderwijs en flexibel maatwerk wordt geleverd in een hybride leeromgeving. In dit kader zal er steeds vaker tussen opleidingen (op team- en studentenniveau) online worden samengewerkt.

Binnen deze situatie is het een logische stap om met elkaar na te denken over een leerarrangement dat zich richt op gepersonaliseerd leren met ict, om de leerling meer zelfregie te geven en meer te differentiëren met ict.

De docenten uit het designteam hebben allen een vraag die hierbij aansluit. Ze hebben vanuit hun eigen vak redenen om met studenten online samen te willen werken, zoals tussendoor feedback kunnen geven, studenten begeleid zelfstandig laten werken en de onderzoekende houding te stimuleren.

Werkhypothese/ontwerpvraag

Op basis van bovenstaande praktijkvraag heeft het designteam de volgende werkhypothese opgesteld: door gebruik van toepassingen binnen Microsoft Teams kunnen studenten (gericht) feedback geven en ontvangen. We verwachten hiermee te bereiken dat voor opdrachten waar theoretische kennis gevraagd wordt bij beroepsgerichte vakken studenten BOL niveau 3 en 4 bij het uitvoeren van de opdracht een onderzoekende houding aannemen omdat ze meer zicht krijgen op hun positie op de leerlijn. De meetbare resultaten hiervan zijn producten waarbij de studenten het proces kunnen laten zien en keuzes kunnen onderbouwen.

Activiteiten

Na het bepalen van de werkhypothese heeft het designteam onderzoek gedaan naar de begrippen gepersonaliseerd leren en peerfeedback. De docenten hebben ervaringen opgehaald bij experts over Teams als onderwijsinstrument en over een leeromgeving voor gepersonaliseerd leren (Ma Maatwerk) die binnen het Mediacollege is ontworpen. Naar aanleiding van deze informatie hebben beide docenten een Teamsomgeving ontworpen waarbij er met name is gekeken naar het gebruik van de verschillende functionaliteiten van Teams. De docenten hebben vervolgens een eerste proefversie van een lessenserie in Microsoft Teams gezet die ze hebben uitgeprobeerd. Daarna hebben ze het uiteindelijke ontwerp ingezet in de les, waarbij door studenten in Teams is gewerkt. Dit is door een van de docenten geëvalueerd met haar studenten. Er zijn twee Teamsomgevingen ontwikkeld die aansluiten op een vak, dus geen los instrument of nieuwe informatie. Bestaande vakken en informatie zijn geplaatst in de Teamsomgeving.

De functionaliteiten die centraal staan in het arrangement, zijn:

- delen van lesmateriaal en informatie,
- communicatie tussen studenten,
- communicatie tussen docent en student,
- inleveren van opdrachten.

De didactische elementen die centraal staan in het ontwerp, zijn:

- gepersonaliseerd leren,
- onderzoekende houding,
- peerfeedback.

Leerarrangement/product/ontwerp

Beschrijving leerarrangement/product/ontwerp

Het designteam heeft met name gekeken naar functioneel gebruik van Teams als leeromgeving. Peerfeedback is geïntegreerd in een van de twee lessenseries. De docenten hebben bestaande lessen in Teams gezet en uitgetoetst welke voor- en nadelen het gebruik van Teams had ten opzichte van regulier werk.

Lessenserie Colourmanagement

Bij de lessenserie uit het vak colourmanagement is vooral gekeken naar Teams als lessenbibliotheek en inleverloket. Het gaat om een technische opdracht waarvan het leerdoel is vastgesteld door het werkveld. De studenten moeten een foto maken en zorgen dat ze deze foto met behoud van kleur op verschillende apparaten kunnen printen.

De studenten hebben een beperkte mate van autonomie. Ze bepalen zelf wat er op de foto staat, ze kunnen binnen de kaders van de docent langzamer of juist sneller werken en ze kunnen de instructievorm kiezen (video of geschreven). Het verwerken van feedback geven/ontvangen is niet meegenomen in het arrangement omdat het in de lessen gaat om het kunnen toepassen van theoretische kennis en hierdoor feedback niet mogelijk is (gekozen instellingen zijn goed of fout).

Lessenserie Mediavormgeving

Bij de lessenserie binnen Mediavormgeving is naast de lessenbibliotheek en het inleverloket ook gekeken naar peerfeedback met de chatfunctie in Teams. Studenten leren bij onderzoeksvaardigheden hoe ze een offerte of een factuur moeten opstellen. Het leerdoel gaat over het plaatsen van tabs.

Bij een opdracht van deze lessenserie hebben studenten eerst een instructie gekregen over het geven van goede feedback. Vervolgens zijn de studenten ingedeeld in duo's en hebben ze de instructie gekregen om als huiswerk feedback te geven op het werk van de duo-partner. Het geven en ontvangen van feedback heeft als doel het ontwikkelen van een onderzoekende houding van studenten.

De lessenseries die gebruikt zijn voor de onderzoeken zijn niet deelbaar omdat het grotendeels gaat om bestaande lessen met gebruik van materiaal van uitgever. Er is daarom gekozen om op basis van het onderzoek van het designteam naar het gebruik van Teams een advies te schrijven aan de ict-afdeling, onderwijskundigen en het i-coachoverleg van Mediacollege voor het gebruik van Teams onder studenten, in vergelijking met Magister en Educator, ter bevordering van gepersonaliseerd leren met ict.

Mate van differentiatie en zelfsturing en rol van ict

De Teamsomgeving is ingezet als digitaal leerplatform waarin lesmateriaal en opdrachten klaargezet zijn, als inleverloket voor gemaakte opdrachten en als communicatiemiddel tussen docent en student en studenten onderling.

Tijdens de lessen met Teams was er in beperkte mate sprake van differentiatie en zelfsturing. Studenten kunnen bijvoorbeeld kiezen voor uitleg via een video, klassikale uitleg of sheets. Daarnaast zijn de studenten vrij om in hun eigen tempo de opdrachten die klaar staan in Teams uit te voeren.

Onderzoek leerarrangement

De docenten van het designteam hebben tijdens de uitvoer van de lessen de studenten geobserveerd en een van de docenten heeft na afloop de lessenserie geëvalueerd met de studenten. Daarnaast hebben ze hun eigen ervaringen tijdens de designteambijeenkomsten besproken en vastgelegd. Het designteam concludeert dat Teams goed werkt als leerplatform. Met name het tijd- en plaatsonafhankelijk beschikbaar hebben van al het lesmateriaal en de mogelijkheid tot onderlinge communicatie zijn sterke punten.

Teams is volgens het designteam minder geschikt om peerfeedback te kunnen geven. De chatfunctie werkt naar behoren, maar studenten geven buiten de lessen voorkeur aan andere apps die ze onderling gebruiken. Tijdens de les geven ze de voorkeur aan mondelinge feedback omdat ze dan de mogelijkheid hebben om toelichting te geven en te vragen op de feedback.

Als inleverloket lijkt Teams minder geschikt omdat het een beperking heeft bij de grootte van bestanden. Dit is niet praktisch omdat juist studenten van Mediavormgeving meestal werken met erg grote (grafische) bestanden. Als het wel lukt om bestanden in te leveren is er een risico dat bestanden kwijt raken omdat alle leden van een Teamsomgeving bestanden, bedoeld of onbedoeld, kunnen verwijderen.

Kennis en inzichten

Het designteam heeft de volgende kennis en inzichten opgeleverd:

Voor de docenten

- Bij het ontwerpen van een leerarrangement kost een onderzoeksmatige aanpak veel tijd, maar het levert een stevig fundament en is daarmee de moeite waard. Het is belangrijk dat je bij je ontwerp altijd af blijft vragen waarom je als docent een nieuw arrangement wil ontwikkelen, wat het arrangement zou moeten opleveren voor de studenten.
- Focus op een specifieke tool bij het (her)ontwerpen van lessen maakt een ontwerp kwetsbaar. Als je tijdens het (her)ontwerp vooral de focus houdt op het onderwijskundige vraagstuk in plaats van de ict-tool is het ontwerp toch bruikbaar als de ict-tool niet (meer) gebruikt kan worden.

Voor het onderwijs

- Uit de onderzoeken concludeert het designteam dat Teams een bruikbaar platform is om in te zetten voor gepersonaliseerd leren. Het is hiervoor belangrijk dat een docent alle lesstof van een vak uploadt en gedurende het hele schooljaar open laat staan. Op deze manier kan een student meer zelf bepalen in welke snelheid hij of zij de lesstof doorneemt.
- Het arrangement gaat over het geven en ontvangen van feedback en het aannemen van een onderzoekende houding. Een docent is tot het inzicht gekomen dat een student de regie zou moeten hebben over de feedback die hij ontvangt. Hij beslist zelf op welke aspecten hij feedback wil ontvangen. Het mooiste zou zijn als de student volledig mag bepalen wat zijn leerdoelen zijn bij elk project en dat de docent bekijkt hoe hij die leerdoelen aan de kwalificatiedossiers kan knopen. Hiervoor zou het platform Ma Maatwerk ook al operationeel moeten zijn, aangezien dit platform door Mediacollege is ontwikkeld met hetzelfde doel.

- Niet één platform is het platform, verschillende platforms kunnen elkaar aanvullen. Toen het designteam hoorde over de mogelijkheden van een ander platform (Educator), was de eerste reactie om Teams te laten vallen en met het andere platform (Educator) verder te gaan, omdat deze andere functionaliteiten heeft die meer leken te passen bij de onderzoeksvraag. Door input van de ict-expert bij een presentatie over Educator kwam echter het besef dat er niet één platform is dat geschikt is voor alles en dat het goed is om zicht te hebben op de werkzame elementen uit verschillende tools en hoe die elkaar kunnen aanvullen.

Voor de organisatie en aanbevelingen

- Class Notebook is een app die gekoppeld kan worden aan een Teamsomgeving. Binnen Class Notebook is er een samenwerkingsruimte, een inhoudsbibliotheek voor alle lesinhouden en een notitieblok. Deze app is in het ontwerp niet meegenomen omdat het leren werken met deze functie volgens de docenten veel tijd kost. Ondanks de tijdsinvestering die het gebruik vraagt is Class Notebook waarschijnlijk van toegevoegde waarde om gepersonaliseerd leren met ict te ondersteunen omdat de lesinhoud te allen tijde beschikbaar is en het docenten en studenten de mogelijkheid biedt om tussen plaats- en tijdsafhankelijk te communiceren.
- Er moet bij de opleidingen die meedoen, vanaf het eerste leerjaar gewerkt worden met Teams, zodat dit voor de studenten een bekend platform is. Idealiter zouden alle opleidingen hieraan mee doen, waarbij alle studenten toegang hebben tot Teams. Het zou goed zijn wanneer alle docenten de Teamsomgeving op dezelfde manier inrichten zodat het voor de studenten herkenbaar is.
- Het betrekken van belangrijke stakeholders bij het proces zorgt voor een completer beeld op de praktijkvraag en context en meer uitwisseling van perspectieven.
- Tijdens het designteam-traject liep binnen Mediacollege tegelijkertijd ook het project Ma Maatwerk, dat ook betrekking heeft op gepersonaliseerd leren. Tussen beide trajecten is weinig verbinding geweest. Achteraf hadden de twee trajecten eerder op elkaar aangesloten moeten worden.

Bevorderende en belemmerende factoren

Een diepgaand onderzoek door docenten naar de functionaliteiten van een mogelijke elektronische leeromgeving zoals in het designteam is uitgevoerd is niet gebruikelijk bij Mediacollege. Het in teamverband met docenten en vanuit onderwijskundige vraagstukken toetsen van de functionaliteit van een ict-toepassing is zeer waardevol geweest voor het maken van een onderbouwde keuze tussen verschillende aanbieders. De activiteiten van het designteam hebben in korte tijd veel waardevolle inzichten opgeleverd over de inzet van specifieke functionaliteiten van Teams in de praktijk.

Aan het eind van de cyclus kwam het designteam tot het inzicht dat hun onderzoeksvraag / werkhypothese voornamelijk gefocust was op het gebruik van een specifieke applicatie (*technology driven*). Deze insteek heeft het proces gaandeweg belemmerd en heeft ertoe geleid dat er geen deelbaar leerarrangement is ontworpen.

Verder is door het designteam gekozen om te werken met een programma dat nog niet gebruikt werd door studenten en collega-docenten. Hierdoor was de leeromgeving nieuw voor zowel student als docent en werd het programma vooral door studenten als 'erbij' of 'ernaast' gezien. Studenten gaven de voorkeur aan programma's die ze al kenden en kozen er tijdens het geven van feedback voor om Teams niet te gebruiken. Om Teams succesvol in te kunnen zetten is het belangrijk dat de beoogde inzet van Educator, Magister en Teams voor alle betrokkenen helder is.

Implementatie en vervolg

Idealiter worden de ervaringen en inzichten van het designteam gebruikt voor het vormgeven van feedback en samenwerken tussen studenten binnen Teams. De docenten hebben nog geen zicht op de toepassing van de opbrengsten voor de eigen praktijk. Het advies dat het designteam heeft opgesteld is voorgelegd aan de ict-afdeling met de vraag of ze met Teams verder willen. Als dit het geval is, moet het management een akkoord geven voor verdere uitwerking en daarvoor is dan ook facilitering nodig in tijd zodat docenten zich Teams eigen kunnen maken en hun lessen om kunnen zetten waar nodig

Het arrangement gaat over de inzet van online feedback bij gepersonaliseerd leren. Een student zou hierbij regie moeten hebben over de feedback die hij ontvangt en zelf moeten kunnen beslissen op welke aspecten hij feedback wil ontvangen. Het mooiste zou zijn als een student volledig mag bepalen wat zijn leerdoelen zijn bij elk project en dat de docent bekijkt hoe hij die leerdoelen aan de kwalificatiedossiers kan knopen. Hiervoor zou Ma Maatwerk ook al operationeel moeten zijn. Meer regie bij de studenten betekent voor docenten een meer coachende rol. Docenten zouden gedurende de opleiding in oplopende mate een meer coachende rol moeten aannemen. In het eerste leerjaar is de docent nog redelijk traditioneel en dit verandert steeds meer naar coach. Docenten krijgen door inzage in de feedback een steeds beter beeld van 'goede feedback die gericht is op het leerdoel van de student'. In plaats van degene te zijn die op alle producten op een vast aantal punten feedback geeft, leert hij de studenten goede feedback te geven op de leerdoelen die de student bepaalt. Als de docenten een meer coachende rol moeten aannemen dan moeten ze tijd krijgen om zich hierin te ontwikkelen.

Verantwoording

Het designteam maakte onderdeel uit van MBO Onderzoekswerkplaats Gepersonaliseerd leren met ict. Het team bestond vanuit Mediacollege uit docenten van verschillende vakken zoals Desktop publishing, Backstage, Audio-visueel (vak Engels) en Mediavormgeving, een procesbegeleider en een ict-expert. Het designteam werd ondersteund door een onderzoeker van het iXperium/Centre of Expertise Leren met ict.